T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/18
KARAR NO : 2019/58
KARAR TR : 28/01/2019

ÖZET: Davacı idare tarafından davalıların ortağı ve yetkilisi oldukları şirkete gönderilen haciz ihbarnamesine yapılan itirazın iptali ve tazminat istemiyle açılan davanın ADLİ YARGIyerinde çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : Maliye Bakanlığı
Vekilleri : Av.A.Ç. Av. G. A. Av. H. A.
Davalılar : 1-N. K. 2-V. K. 3-Ü. K. 4-H. K.
Vekilleri : Av.F. D. Av. R. E. U. Av. İ. M.

O L A Y :Davacı idare vekili dava dilekçesinde özetle; davalıların ortağı oldukları Kiler AŞ'nin Yeşilırmak Mah. Zekai Gümüşdiş cad. No:l Merkez Tokat adresinde faaliyet gösterdiği işyeri mülkiyetinin 12/10/2009 tarihi itibariyle 714.919,77 TL vergi borcu bulunan Sena Tekstil'e ait olduğunu, Sena Tekstil'in burayı Kiler AŞ'ye aylık 6.000,00 TL+KDV kira bedeli ile kiraladığını, Sena Tekstil'in vergi borçları nedeniyle 6183 Sayılı Yasa uyarınca Tokat Vergi Dairesi tarafından takip başlatıldığını, Sena Tekstil' in Kiler AŞ'den olan kira alacağı nedeniyle Kiler AŞ'ye haciz bildirisi gönderildiğini Kiler-AŞ' nin haciz bildirisine itiraz ettiğini, 6183 sayılı yasanın 6. maddesi uyarınca sanıkların İİK 338/1 md uyarınca cezalandırılmasına, Kiler A.Ş.'nin itirazının iptaline, 702,00 TL nin Tokat Vergi Dairesine ödenmesine karar verilmesi istemiyle 10/11/2009 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Tokat İcra Ceza Mahkemesi: 18.10.2010 gün ve E:2019/1382, K:2010/1662 sayılı dosyada "sanıkların üzerine atılı suçun yasal unsurlarının oluşmadığından beraatlerine ve iade talebinin reddine" dair verdiği karar temyiz edilmiştir.

Yargıtay 16. Hukuk Dairesi:22/11/2011 tarih ve 2011/7123 E. 2011/7795 K. sayılı kararıyla; ""Şikayet dilekçesinde borçlu tüzel kişiliği temsil eden şirket yetkilisinin isminin belirtilmediği, tüzel kişiliğin şikayeti halinde şikayet dilekçesinde gösterilmeyen kişilerin araştırılmasına ve cezalandırılmasına yasal imkan bulunmaması nedeniyle İİK'nun 345. Maddesi gereğince davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde "...sanıkların beraatlerine" karar verilmesi yasaya aykırı olup, hükmün bu nedenle BOZULMASINA, ancak bu husus yeniden yargılamayı gerektirmediğinden, hüküm fıkrasından "... sanıkların beraatlerine" kısmı çıkartılarak, yerine 5320 sayılı Yasa'nın 8. maddesi ile yürürlükte bulunan 1412 sayılı CMUK'nun 322. Maddesi uyarınca, "şikayet dilekçesinde borçlu tüzel kişiliği temsil eden şirket yetkililerinin ismen belirtilmemiş olması nedeniyle İİK'nun 345. Maddesi gereğince davanın reddine" ifadesi yazılmak suretiyle hükmün istem gibi düzeltilerek ONANMASINA,

2- Tazminat talebine ilişkin olarak kurulan hükme yönelik temyiz incelemesinde;

a-) Müşteki Hazine vekili şikayet dilekçesinde, üçüncü şahıs olan Kiler A.Ş ile asıl borçlu Se-na Tekstil'in birinci haciz ihbarnamesinin tebliğinden sonra Tokat Vergi Dairesine ödemeyi engellemek için sonradan ek sözleşme düzenlediklerini iddia etmesi ve peşin ödemeye ilişkin verildiği söylenen çeklerin de 03.12.2008 tarihinde ödendiğinin anlaşılması karşısında, asıl borçlu Se-na Tekstil A.Ş ile üçüncü şahıs Kiler A.Ş'ye ait defter ve kayıtlar üzerinde karşılaştırmalı şekilde bilirkişi incelemesi yaptırılarak, birinci haciz ihbarnamesinin tebliğ tarihi itibariyle Kiler A.Ş'nin asıl borçlu Se-na Tekstil A.Ş'ne borçlu olup olmadığı belirlenmeden ve ek sözleşmelerin sonradan geçmişe yönelik düzenlenip düzenlenmediği iddiası da araştırılmadan eksik inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi,

b-) Tazminat talebi hususunda bir karar verilmesi yerine iade talebinin reddine karar verilmesi, Yasaya aykırı olup, temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden hükmün istem gibi BOZULMASINA" karar vererek dosyayı mahalline iade etmiştir.

TOKAT İCRA CEZA MAHKEMESİ: 16.11.2015 gün ve E:2015/716, K:2015/875 sayılı dosyada bozma ilamı doğrultusunda; "Müştekinin tazminat talebinin mahkememiz görev alanına girmediği anlaşılarak davanın görevsizlik nedeniyle Reddine Dosyanın kesinleşmesine müteakip nöbetçi Hukuk Mahkemesine gönderilmesine" karar vermiş, temyiz edilen karar Yargıtay 12. H.D. nin 24/04/2018 tarih ve 2016/30915 E. 2018/3532 K. Sayılı ilamı ile " Tokat İcra Ceza Mahkemesi'nin 16.11.2015 tarih ve 2015/716 E. 2015/875 K. sayılı ilamının hüküm bölümünün ikinci paragrafında yer alan "nöbetçi Hukuk Mahkemesine" sözcüklerinin, karar metninden çıkartılmasına, yerine "görevli ve yetkili Vergi Mahkemesine" ibarelerinin yazılmasına, kararın düzeltilmiş bu şekliyle İİK'nun 366. ve HUMK'nun 438. maddeleri uyarınca Onanmasına karar verilerek kesinleşmiştir.

Davacı idare vekili, bu kez itirazın iptali ve tazminat istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN VERGİ MAHKEMESİ: 25.12.2018 gün ve E:2018/1068 sayılı kararı ile "6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 79.maddesinin birinci fıkrasında, hamiline yazılı olmayan veya cirosu

kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczinin, borçlu veya zilyet olan veyahut alacak ve haklan ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılacağı, üçüncü fıkrasında, haciz bildirisi tebliğ edilen üçüncü şahsın borçlu 'olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden önce borcun ödendiği veya malın tüketildiği ya da kusuru olmaksızın telef olduğu iddiasında ise durumu, haciz bildirisinin kendisine tebliğinden itibaren yedi gün içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirmek zorunda olduğu, altıncı fıkrasında ise üçüncü şahsın, haciz bildirisi üzerine yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz etmesi halinde, alacaklı amme idaresinin bir yıl içinde, üçüncü şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın İcra ve İflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, üçüncü şahsa haciz bildirisi gönderilebilmesi için idarenin üçüncü şahsın asıl amme borçlusuna borçlu olduğuna ve ne kadar borcu olduğuna dair kesin bilgiler temin etmesi zorunluluğu bulunmamakta olup, bu bildirimin gönderilebilmesi için asıl amme borçlusu ile üçüncü şahıs arasında bir alacak/borç ilişkisinin varlığının ortaya konulması, bu yönde bir tespit bulunması yeterlidir. Zira, 6183 sayılı Yasa'nın 79.maddesinin amacı amme borçlusunun üçüncü kişide bulunan alacağının amme borçlusuna ödenmeden önce tahsilini sağlayıp amme alacağını garanti altına almaktır. Dolayısıyla, üçüncü şahıs adına düzenlenen bir ödeme emrine karşı, üçüncü şahıs tarafından idari yargıda açılacak davada idari yargı merciince yapılabilecek inceleme, üçüncü şahıs ile asıl amme borçlusu arasında alacak/borç ilişkisine dair karine bulunup bulunmadığı, haciz bildirisine süresinde itiraz edilip edilmediği gibi şekli ve usuli konular ile sınırlı olacaktır. Oysa haciz bildirisine karşı üçüncü kişi tarafından süresinde yapılan itiraz üzerine, asıl amme borçlusunun itiraz eden şahıstan alacağı olduğu iddiasıyla 1 yıllık süre içerisinde idarece açılacak itirazın iptaline ilişkin davada veya haciz bildirisine süresinde itiraz etmeyen üçüncü şahsın amme borçlusuna borcu olmadığı iddiasıyla 1 yıllık süre içerisinde açacağı menfi tespit davasında alacak/borç ilişkisine dair iddiaların araştırılması ise, kanun koyucu tarafından adli yargının görev ve yetki alanında düzenlenmiş olup, bu hususun ancak adli yargı yerlerinde açılacak dava ile ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davalıların yetkilisi bulunduğu Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda San. Ve Tic. A.Ş. 'nin taşınmazını kiraladığı Se-Na Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin vergi borçları nedeniyle 6183 sayılı Kanun'un 79. maddesi gereğinde gönderilen haciz bildirisine süresi içerisinde yaptığı itirazın gerçeğe aykırı olduğu gerekçesiyle iptali ile davalıların 702.000,00-TL. tazminata mahkum edilmesi ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 338. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle "Tokat İcra Tetkik Mercii Hakimliği"ne hitaben yazılan dilekçeyle açılan davada, Tokat İcra Ceza Mahkemesi'nin 16.11.2015 tarih ve E:2015/716, K:2015/875 sayılı kararı ile davanın görev yönünden reddedilerek dosyanın "nöbetçi hukuk mahkemesine" gönderilmesine karar verildiği, kararın temyizi üzerine ise Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 24.04.2018 tarih ve E:2016/30915, K:2018/3532 sayılı kararı ile Tokat İcra Ceza Mahkemesi ilamının hüküm bölümündeki "nöbetçi hukuk mahkemesine" sözcüklerinin karar metninden çıkartılarak yerine "görevli ve yetkili vergi mahkemesine" ibaresi yazılmak suretiyle düzeltilerek onanması ve kararın kesinleşmesi üzerine, dosyanın görevsizlik nedeniyle Mahkememize gönderildiği anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda, çözülmesi gereken uyuşmazlık, asıl amme borçlusu Se-Na Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile davacı idare arasındaki vergi borcu olmayıp, dava konusu uyuşmazlığın çözümü, asıl amme borçlusu Se-Na Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda San. Ve Tic. A.Ş. arasında, asıl borçluya ait taşınmaza ilişkin kira akdinden kaynaklı alacak/borç ilişkisi bulunup bulunmadığının tespitine yönelik olup, üçüncü şahıs tarafından kira akdine konu olan 10 yıllık bedelin çekle peşin olarak ödendiği ve amme borçlusunun kendisinden muaccel bir alacağı bulunmadığı iddiasıyla süresinde haciz ihbarnamesine itiraz etmesi üzerine davalı idarece, amme borçlusu ile üçüncü şahıs arasında muvazaalı olarak ikinci bir sözleşme düzenlenmek suretiyle amme alacağının tahsilinin engellemek istenildiği, gerçekte kira sözleşmesinden doğan borcun ödenmediği iddiasına yönelik, kira akdine ilişkin özel hukuk sözleşmesi uyarınca doğan alacak/borç ilişkisinin tespitiyle sınırlıdır.

Bu durumda, yukarıda açıklanan "üçüncü şahsın, haciz bildirisi üzerine yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz etmesi halinde, alacaklı amme idaresinin bir yıl içinde, üçüncü şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın icra ve iflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebileceği" yönündeki yasal düzenleme de dikkate alındığında, amme borçlusunun kira akdine ilişkin özel hukuk sözleşmesi uyarınca üçüncü şahıstan alacağı bulunduğu yönündeki davacı iddiasına ilişkin dava hakkında karar vermeye yetkili yargılama merciinin adli yargı olduğu sonucuna varıldığından davanın esasının incelenmesine hukuken imkan bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, adli yargının görev alanına giren davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a ve 15/1 -a maddeleri uyarınca görev yönünden reddi gerektiğinden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası (Tokat İcra Ceza Mahkemesi'nin E:2015/716, K:2015/875 sayılı) ile birlikte dava dosyalarının, görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine" karar vererek 31/12/2018 gün ve 2018/1068 esas no'lu üst yazı ile Mahkememize başvurmuş, başvuru 07/01/2018 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 28/01/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Vergi Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığınınesasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacı idare tarafından davalıların ortağı ve yetkilisi oldukları şirkete gönderilen haciz ihbarnamesine yapılan itirazın iptali ve tazminat talebiyle açılmıştır.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun;

"Üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczi" başlıklı 79/6 maddesinde: "Üçüncü şahıs, haciz bildirisi üzerine yedi gün içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz ettiği takdirde, alacaklı amme idaresi bir yıl içinde, üçüncü şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, üçüncü şahsın İcra ve İflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fikrasına göre cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ödenmesine hükmedilmesini isteyebilir"

2004 sayılı İcra İflas Kanununun;

"Hakikate muhalif beyanda bulunanların cezası" başlıklı 338. maddesi;"Bu Kanuna göre istenen beyanı, hakikate aykırı surette yapan kimse, alacaklının şikâyeti üzerine, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Hakkında aciz vesikası alınmış borçlu, asgari ücretin üstünde bir geçim sürdürdüğü, aciz vesikası hamili alacaklının alacağının aciz vesikasına bağlanmasından en geç beş sene içinde müracaatı üzerine sabit olursa, asgari ücretin üstünde kalan gelirlerinden icra mahkemesinin dörtte birden az olmamak üzere tespit edeceği kısmını icra mahkemesi kararının kesinleşmesinden itibaren en geç bir ay içinde ve aciz vesikasındaki borcun ödenmesine kadar her ay icra dairesine yatırmaya mecburdur. Bu mükellefiyeti yerine getirmeyen borçlu hakkında bir yıla kadar tazyik hapsine karar verilir. Hapsin tatbikine başlandıktan sonra borçlu borcun tamamını veya o tarihe kadar icra veznesine yatırmak zorunda olduğu meblağı öderse tahliye edilir; ödemelerini tekrar keserse, hakkında tazyik hapsine yeniden karar verilir. Ancak, bir borçtan dolayı tazyik hapsinin süresi bir yılı geçemez"

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun:

"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinin 1. fikrasında;

1. İdari dava türleri şunlardır

a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklan doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları.

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar"

Hükümlerineyer verilmiştir.

Uyuşmazlığa konu olayda; davalıların yetkilisi bulunduğu Kiler Alışveriş Hizmetleri Gıda San. ve Tic. A.Ş. 'nin taşınmazını kiraladığı Se-Na Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin vergi borçları nedeniyle 6183 sayılı Kanun'un 79. maddesi gereğince gönderilen haciz bildirisine süresi içerisinde yaptığı itirazın gerçeğe aykırı olduğu gerekçesiyle iptali ile davalıların 702.000,00-TL. tazminata mahkum edilmesi ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 338. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle dava açıldığı, davacı idarenin talebinin taraflara arasındaki vergi ihtilafına ilişkin olmadığı, yukarıda yer verilen yasa maddeleri kapsamında kaldığı anlaşılmaktadır.

İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı idare tarafından, 6183 sayılı Yasanını 79/6 maddesine göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası ve tazminat davası açılmıştır. Ayrıca davalı makamında idare değil gerçek kişiler bulunmaktadır.

Uyuşmazlığa konu dava ise, idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eyleminden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Kanunun 2. maddesinde belirtilen davalardan olmayıp, 6183 ve 2004 sayılı Yasalar çerçevesinde itirazın iptali ve tazminat istemiyle gerçek kişi aleyhine açılan bir davadır.

Bu sebeplerle görev uyuşmazlığına konu davanın görüm ve çözümünde özel hukuk hükümleri çerçevesinde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden Samsun Vergi Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Tokat İcra Ceza Mahkemesinin 16.11.2015 gün ve E:2015/716, K:2015/875 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle,Samsun Vergi Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Tokat İcra Ceza Mahkemesinin 16.11.2015 gün ve E:2015/716, K:2015/875 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28/01/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ